

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Приймальна комісія

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії ДВНЗ "УжНУ"

_____ проф. Олександр РОГАЧ

_____ 2026 р.

ПРОГРАМА

фахового іспиту

для вступників на навчання для здобуття ОС Магістр
за спеціальністю І2 Медицина
(на основі здобутого НРК5/НРК6 зі спеціальності 223
«Медсестринство»)

РОЗРОБЛЕНО

Фаховою екзаменаційною
комісією з спеціальності
І2 «Медицина»

Голова комісії: д. мед. н.,
проф. Марія ДЕРБАК

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Загальні відомості. Прийом абітурієнтів для вступу на навчання за спеціальністю І2 «Медицина» на основі раніше здобутої вищої освіти на рівні НРКБ (диплом бакалавра) можливий за умови здобуття попередньої освіти цього рівня за спеціальністю 223 Медсестринство або спеціальностей попередніх переліків, які відповідають 223 Медсестринство.

Вступні випробування для такої категорії осіб включають єдиний вступний іспит та фаховий іспит. Єдиний вступний іспит проводиться за єдиною програмою, затвердженою Міністерством освіти і науки України. Фаховий іспит проводиться за програмою іспиту, наведеною нижче. Програма іспиту включає матеріал з клінічного медсестринства, знання з якого необхідні для опанування освітньо-професійної програми за спеціальністю І2 Медицина.

2. ТЕМИ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ ТА ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

Розділ 1. Клінічне медсестринство у внутрішній медицині

Тема 1. Обстеження пацієнта медсестрою в клініці внутрішніх хвороб

Значення сестринського обстеження для виявлення проблем пацієнта та їх вирішення. Джерело інформації: розпитування пацієнта, фізикальне обстеження пацієнта, знайомство з медичною картою, бесіда з лікарем, бесіда з сім'єю пацієнта, читання спеціальної літератури по догляду.

Методи обстеження пацієнта: суб'єктивний і об'єктивний.

Суб'єктивне обстеження: розпитування пацієнта, бесіда з родичами пацієнта.

Зміст інформації, зібраної медичною сестрою:

- фізіологічні дані;
- психологічні дані;
- соціологічні дані;
- дані про навколишнє середовище.

Об'єктивне обстеження пацієнта: фізичне обстеження пацієнта, знайомство з медичною картою, бесіда з лікарем, вивчення спеціальної літератури по догляду.

Фізичні обстеження пацієнта: зовнішній вигляд, положення у ліжку, колір і вологість шкіри та слизових оболонок. Визначення набряків. Вимірювання зросту. Зважування. Вимірювання температури тіла. Визначення частоти дихальних рухів. Визначення пульсу. Вимірювання артеріального тиску.

Значення сестринської документації. Аналізи, узагальнення і систематизація зібраних у пацієнта даних з боку порушень задоволення основних потреб.

Робота медичної сестри з медичною документацією.

Ведення температурного листка. Цифровий і (або) графічний запис показників функціонального стану пацієнта: температури, числа дихальних рухів, пульсу, артеріального тиску, маси тіла, зросту, кратності стула, величини добового діурезу.

Участь медичної сестри у підготовці пацієнтів до різних лабораторних досліджень.

Підготовка пацієнта, оснащення, взяття і направлення матеріалу на лабораторне обстеження (харкотиння – на загальне і бактеріологічне обстеження), взяття мазка із зіву і носа. Чинні накази МОЗ України про лабораторне дослідження хворих на ангіну з метою виявлення і профілактики дифтерії.

Взяття калу для копрологічного, бактеріологічного дослідження, на приховану кров, яйця гельмінтів.

Збирання сечі для загального і бактеріологічного дослідження, проби за Земницьким, Нечипоренком, визначення амілази, глюкози, фенілкетонурії.

Взяття крові для бактеріологічного дослідження.

Підготовка пацієнта до рентгенологічного дослідження (бронхографія, холецистографія, дослідження шлунка і кишківника, сечової системи). Підготовка пацієнта до ультразвукового та ендоскопічного дослідження (бронхоскопія, езофагогастродуоденоскопія, колоноскопія, ректороманоскопія, цистоскопія). Підготовка пацієнта і участь в проведенні пункції (абдомінальної, люмбальної, плевральної).

Спостереження і догляд за пацієнтом після пункції.

Тема 2. Виконання медсестринського процесу при захворюваннях органів дихальної системи. Клінічне обстеження пацієнтів, хворих на гострий та хронічний бронхіт, пневмонію, бронхіальну астму, на сухий та ексудативний плеврит, бронхоектазійну хворобу, хронічне легеневе серце.

Хронічний бронхіт – етіологія, патогенез, класифікація, клінічні прояви. Пневмонія – класифікація, етіологія, патогенез, клінічні прояви часткової (крупозної) та вогнищевої пневмоній. Особливості перебігу пневмоній у людей похилого віку та у людей з дефектами імунної системи. Програма лабораторного та інструментального обстеження пацієнта. Принципи лікування та сестринського догляду в умовах стаціонару. Профілактика.

Бронхіальна астма - етіологія, патогенез, класифікація, клінічні прояви. Програма лабораторного та інструментального обстеження пацієнта. Надання невідкладної допомоги пацієнту під час нападу, лікування астми (враховуючи ступені астми). Астматичний статус – клініка, невідкладні заходи. Профілактика захворювання.

Вивчення симптоматики захворювань, включаючи огляд, пальпацію, перкусію, аускульту легенів. Аналіз лабораторних та інструментальних методів дослідження. Встановлення діагнозу.

Плеврити – етіологія, види. Основні клінічні прояви сухого та ексудативного плевриту. Рентгенологічне обстеження пацієнта. Діагностична та лікувальна мета плевральної пункції. Принципи лікування сухого та ексудативного плевритів. Особливості догляду в умовах стаціонару. Профілактика.

Бронхоектатична хвороба – класифікація, етіологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічні прояви. Програма лабораторного та інструментального обстеження пацієнта. Диференційна діагностика. Принципи лікування і сестринського догляду в умовах стаціонару. Профілактика захворювання.

Хронічне легеневе серце - етіологія, патогенез, клінічні прояви в фазу компенсації та фазу декомпенсованого процесу. Програма додаткових методів

обстеження пацієнта. Принципи лікування хронічного легеневого серця. Профілактика.

Надання невідкладної допомоги при гострих станах в пульмонології.

Проведення найпростіших методів фізіотерапії, масажу грудної клітки, надання дренажного положення (у разі необхідності). Участь медичної сестри у проведенні плевральної пункції, бронхоскопії, спірометрії, функціональні обов'язки медичної сестри. Роль медичної сестри в роботі астма-школи. Навчання пацієнтів користуватися дозованим інгалятором та пікфлуометром.

Тема 3. Виявлення дійсних проблем у пацієнта при захворюваннях органів кровообігу.

Набуті вади серця, які найбільш часто зустрічаються: мітральний стеноз, недостатність мітрального клапану, стеноз устя аорти, недостатність аортального клапану. Етіологія, патогенез, клінічні прояви. Диф. діагностика. Програма додаткових методів обстеження пацієнта. Принципи лікування та сестринського догляду в умовах стаціонару. Профілактика. **Інфекційний септичний ендокардит** – етіологія, патогенез, патологічна анатомія, класифікація, клінічні прояви, лабораторна діагностика, перебіг. Принципи лікування та сестринського догляду в умовах стаціонару. Профілактика. **Міокардит** - етіологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина гострого міокардиту, діагностика, перебіг. Принципи лікування та сестринського догляду в умовах стаціонару.

Артеріальні гіпертензії (АГ). Класифікація АГ за рівнем артеріального тиску. Класифікація АГ за ураженням органів-мішеней. Тактика лікування АГ: співробітництво з пацієнтом, немедикаментозне лікування. Принципи медикаментозного лікування. Особливості догляду за пацієнтом в умовах стаціонару. **Симптоматичні гіпертонії** – визначення, класифікація. Профілактика АГ первинна та вторинна. Гіпертензивна криза- діагностичні критерії, класифікація криз. Надання невідкладної допомоги у разі виникнення неускладненої або ускладненої кризи.

Ішемічна хвороба серця – визначення, чинники ризику, патогенез, класифікація. Стенокардія – клінічні варіанти стенокардії, ступінь важкості. Невідкладна допомога під час нападу (за стандартом дій). Принцип лікування стенокардії між нападами. Прогноз. Профілактика. **Інфаркт міокарда** – визначення, патологоанатомічні зміни. Клінічні прояви типової та атипичних форм інфаркту міокарду. Програма лабораторних, апаратних та інструментальних методів діагностики. Невідкладна допомога та лікування в умовах клініки. Особливості догляду в гострий період. Ранні та пізні ускладнення інфаркту міокарда, тактика медичної сестри у разі їх виникнення. Профілактика ІХС.

Гостра серцева недостатність – серцева астма та набряк легенів. Етіологія, патогенез, клінічні прояви, невідкладна допомога. Особливості догляду в умовах стаціонару. Профілактика.

Хронічна недостатність кровообігу – визначення, основні причини, патогенез, клінічні стадії. Принципи лікування та сестринського догляду в умовах стаціонару. Профілактика. **Надання невідкладної допомоги при гострих станах (кардіогенному шокові, серцевій астмі та набряку легенів).** Складання загального плану догляду за пацієнтом та плану догляду при

конкретній проблемі, що виникла на тлі захворювання. Реалізація догляду в умовах стаціонару. Навчання пацієнта елементам самодопомоги та самодогляду. Навчання родичів пацієнта елементам догляду за ним.

Тема 4. Виконання медсестринського процесу при захворюваннях органів травлення.

Клінічне обстеження пацієнтів, хворих на хронічний гастрит, виразкову хворобу шлунка та 12-палої кишки, неспецифічний виразковий коліт, хронічний гепатит, хронічний холецистит, жовчнокам'яну хворобу, дискінезію жовчовивідних шляхів, хронічний панкреатит. Збирання анамнезу. Вивчення симптоматики захворювання. Оцінка стану пацієнта. Аналіз даних лабораторного дослідження, інструментального та апаратного методів обстеження пацієнта. Встановлення діагнозу. Спостереження за перебігом захворювання. Виконання призначень лікаря. Відпрацювання навичок підготовки пацієнта та взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень, до проведення інструментальних обстежень. Виконання лікарських призначень. Профілактика гастриту.

Хронічний гастрит – чинники ризику виникнення захворювань, патогенез, патологічна анатомія, класифікація, клінічна картина. Програма лабораторного та інструментального обстеження пацієнта. Диференційна діагностика. Принципи лікування та сестринського догляду в умовах стаціонару. Прогноз захворювання. Профілактика.

Виразкова хвороба шлунка та 12-палої кишки – чинники ризику виникнення захворювань, патогенез, патологічна анатомія, класифікація, клінічна картина залежно від локалізації патологічного процесу. Програма додаткових методів обстеження пацієнта. Диференційна діагностика. Принципи лікування неускладненої виразкової хвороби. Особливості догляду в період загострення процесу. Ускладнення: кровотеча, перфорація, пенетрація, малігнізація, стеноз ворота; невідкладна допомога при шлунково-кишковій кровотечі та перфорації виразки. Профілактика виразкової хвороби.

Хронічний гепатит – етіологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина. Програма лабораторного та інструментального методів обстеження пацієнта. Диференційна діагностика. Принципи лікування та сестринського догляду в умовах стаціонару. Профілактика захворювання.

Цироз печінки – етіологія, патогенез, патологічна анатомія, класифікація, клінічна картина. Програма лабораторного та інструментального методів обстеження пацієнта. Диференційна діагностика. Принципи лікування та сестринського догляду в умовах стаціонару. Печінкова кома. Надання невідкладної допомоги; особливості догляду.

Хронічний холецистит, холангіт, жовчнокам'яна хвороба. Значення лабораторно-інструментальних обстежень у діагностиці (дуоденальне зондування, УЗО). Принципи лікування та сестринського догляду в умовах стаціонару. Жовчна коліка. Надання невідкладної допомоги; особливості догляду.

Хронічний панкреатит: синдроми при захворюваннях підшлункової залози. Синдром зовнішньосекреторної недостатності: суб'єктивні та об'єктивні ознаки, лабораторно-інструментальна діагностика. Синдром об'ємного процесу у підшлунковій залозі.

Захворювання кишечника: Синдром подразливого кишечника, хвороба Крона, неспецифічний виразковий коліт

Тема 5. Захворювання нирок та сечовивідних шляхів, їх місце в патології внутрішніх органів: гострий та хронічний гломерулонефрит, пієлонефрит, ХНН. Гострий гломерулонефрит – етіологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина, лабораторна та інструментальна діагностика. Ускладнення. Принципи лікування та сестринського догляду в умовах стаціонару. Профілактика. Хронічний гломерулонефрит – етіологія, патогенез, патологічна анатомія, класифікація, клінічна картина. Програма додаткових методів обстеження пацієнта. Диференційна діагностика. Перебіг. Принципи лікування та сестринського догляду в умовах стаціонару. Профілактика. Гострий пієлонефрит – етіологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина, лабораторна та інструментальна діагностика. Ускладнення. Принципи лікування та сестринського догляду в умовах стаціонару. Профілактика. Хронічний пієлонефрит – етіологія, патогенез, патологічна анатомія, класифікація, клінічна картина. Програма додаткових методів обстеження пацієнта. Диференційна діагностика. Перебіг. Принципи лікування та сестринського догляду в умовах стаціонару. Профілактика. Нирково-кам'яна хвороба – етіологія, патогенез, види каменів, клінічна картина. Програма додаткових методів обстеження. Невідкладна допомога у разі виникнення ниркової кольки. Немедикаментозне лікування. Профілактика. Хронічна ниркова недостатність – етіологія, патогенез, клінічні синдроми. Лабораторна діагностика. Принципи лікування та сестринського догляду в умовах стаціонару. Профілактика.

Надання невідкладної допомоги при нирковій кольці. Розробка програми та дача рекомендацій щодо немедикаментозного лікування захворювань нирок та сечовивідних органів. Участь медичної сестри у медикаментозному лікуванні пацієнтів. Складання загального плану догляду за пацієнтом та плану догляду при конкретній проблемі, що виникла на тлі захворювання. Реалізація догляду в умовах стаціонару.

Тема 6. Виявлення дійсних проблем пацієнтів із захворюванням крові та органів кровотворення: анемії, лейкози. Анемія – класифікація, етіологічні чинники. Клінічні прояви різних анемії. Лабораторна діагностика. Принципи лікування та сестринського догляду в умовах стаціонару. Профілактика анемії. Лейкоз – класифікація, етіологічні чинники, клінічні прояви гострого лейкозу. Лабораторна діагностика. Клініка хронічного мієлолейкозу та хронічного лімфолейкозу. Лабораторна діагностика. Принципи лікування та сестринського догляду в умовах стаціонару. Профілактика лейкозів. Геморагічні захворювання : гемофілії, тромбоцитопенії, геморагічний васкуліт. Етіологія, основні клінічні прояви захворювань. Лабораторна діагностика. Принципи лікування та сестринського догляду в умовах стаціонару. Профілактика геморагічних захворювань.

Тема 7. Медсестринський процес при клінічному обстеженні хворих на дифузний токсичний зоб, мікседемі, хворобі Аддісона, феохромоцитомі, ожирінні та подагрі. Дифузний токсичний зоб – чинники ризику виникнення захворювання, патогенез, клінічна картина. Програма лабораторного та інструментального методів обстеження пацієнта. Диференційна діагностика.

Приципи лікування та сестринського догляду в умовах стаціонару. Профілактика.

Мікседема – чинники ризику виникнення захворювання, патогенез, клінічна картина. Програма лабораторного та інструментального методів обстеження пацієнта. Диференційна діагностика. Принципи лікування та сестринського догляду в умовах стаціонару. Профілактика.

Хвороба Аддісона – етіологія, патогенез, клінічна картина, лабораторна діагностика. Принципи лікування та сестринського догляду в умовах стаціонару. Профілактика.

Феохромацитома – чинники ризику виникнення захворювання, патогенез, клінічна картина. Діагностика. Принципи лікування та сестринського догляду в умовах стаціонару. Профілактика.

Ожиріння – чинники ризику, класифікація, клінічна картина. Діагностика. Принципи лікування та сестринського догляду в умовах стаціонару. Профілактика.

Подагра – чинники ризику виникнення захворювання, патогенез, клінічна картина. Програма додаткових методів обстеження пацієнта. Принципи лікування та сестринського догляду в умовах стаціонару. Профілактика.

Клінічне обстеження хворих на цукровий діабет. Цукровий діабет – чинники ризику виникнення захворювання, класифікація, клінічна картина. Збирання анамнезу. Вивчення симптоматики захворювання. Оцінка стану пацієнта. Аналіз додаткових методів обстеження. Встановлення діагнозу. Розробка програми та дача рекомендацій щодо немедикаментозного лікування цукрового діабету. Участь медичної сестри у медикаментозному лікуванні пацієнтів. Спостереження за перебігом захворювання. Складання загального плану догляду за пацієнтом та плану догляду при конкретній проблемі, що виникла на тлі захворювання. Лабораторна діагностика. Ускладнення. Невідкладна допомога, особливості догляду. Немедикаментозне лікування цукрового діабету. Профілактика. Виявлення дійсних проблем пацієнта при інсулінонезалежному та інсулінозалежному цукровому діабеті, при його ускладненнях. Вирішення медсестрою дійсних проблем і потреб пацієнта. Особливості інсулінотерапії. Невідкладна допомога при коматозних станах (гіперглікемічній та гіпоглікемічній комі). Навчання пацієнта та його оточення правилам інсулінотерапії, раціонального харчування. Виявлення проблем пацієнта при ожирінні. Клінічні прояви. Медсестринська діагностика. Участь медичної сестри в лікуванні та профілактиці. Навчання пацієнта та його оточення контролю за вагою, правилам раціонального харчування, ЛФК.

Розділ 2. Клінічне медсестринство в хірургії

Тема 1. Особливості організації роботи медичних сестер в спеціалізованих хірургічних відділеннях.

Взаємовідносини медичної сестри і пацієнта. Особливості організації роботи медичних сестер в спеціалізованих хірургічних відділеннях. Основні напрямки роботи палатної сестри. Догляд за хворими. Обстеження хірургічного хворого. Основні етапи обстеження хірургічного хворого. Умови необхідні для проведення обстеження хворого. Встановлення проблем пацієнта і формування сестринського діагнозу. Актуальні та потенційні проблеми. Сестринський

діаноз. Основні риси сестринського діагнозу. Таксономія медсестринських діагнозів. Планування сестринської допомоги. Оцінка та здійснення плану медсестринських втручань в хірургічному відділенні. Основні характеристики медсестринських втручань. Заохочення та навчання пацієнта. Види сестринських втручань. Ведення медичної документації. Послідовність оформлення документації про стан здоров'я хірургічного хворого. Оцінка ефективності сестринського процесу. Основні види діяльності медичних сестер хірургічного відділення. Функціональні обов'язки постової сестри хірургічного відділення. Функціональні обов'язки операційних сестер.

Тема 2. Діяльність медсестри-бакалавра в передопераційному періоді.

Операція. Передопераційний період. Фази передопераційного періоду. Мета та головні завдання передопераційного періоду.

Підготовка до планових та екстрених операцій. Хвороби, що збільшують ризик операції.

Алгоритм роботи медичної сестри хірургічного кабінету поліклініки. Алгоритм роботи медичної сестри приймального відділення. Алгоритм роботи постової медичної сестри хірургічного відділення.

Загальні заходи підготовки хворого до планової операції. Мета доопераційного навчання. Психофізіологічна підготовка пацієнта. Визначення рівня неспокою. Забезпечення емоційної підтримки пацієнта.

Підготовка сім'ї пацієнта. Підготовка основних систем та органів до операції.

Підготовка нервової системи. Підготовка серцево-судинної системи.

Зменшення ризику виникнення тромбозу глибоких вен. Підготовка дихальної системи. Зменшення ризику розвитку ателектазів та пневмоній. Вправи для глибокого дихання і викликання кашльового рефлексу. Підготовка

шлунково-кишкового тракту. Техніка проведення очисної клізми. Техніка проведення сифонної клізми. Підготовка кишківника до проведення ректороманоскопії.

Підготовка сечовидільної системи. Особливості проведення катетеризації сечового міхура у жінок. Підготовка шкірних покривів. Техніка проведення гігієнічної ванни та гігієнічного душу. Техніка підготовки шкірних покривів до екстреної операції.

Транспортування хворого в операційну. Способи перекладання хворого з нош на ліжко. Взяття матеріалу на дослідження. Догляд за катетером. Забезпечення адекватного харчування та гідратація хворого. Форми голодування. Призначення відпочинку та сну. Заклучні приготування до операції. Віддалена та безпосередня премедикація. Мета премедикації.

Тема 3. Діяльність медсестри під час операції.

Організація роботи в операційній. Загальні поняття про роботу операційної сестри, її функціональні обов'язки. Підготовка медсестри до операцій.

Складання великого та малого інструментального столика. Діяльність постової медичної сестри під час операції. Види розміщення пацієнта на операційному столі під час операції. Допомога в операційному блоці. Транспортування

хворого в операційну. Способи подачі інструментів хірургу. Основні прийоми подачі інструментів хірургу. Правила подачі інструментів операційною медсестрою. Види прибирань операційної. Кваліфікаційні вимоги до операційної медсестри.

Тема 4. Медсестринська оцінка стану пацієнта в післяопераційному періоді.

Післяопераційний період. Мета післяопераційного періоду. Фази та стадії післяопераційного періоду. Порушення білкового обміну в післяопераційному періоді. Порушення жирового обміну в післяопераційному періоді. Порушення вуглеводного обміну в післяопераційному періоді. Порушення водно-електролітного обміну в післяопераційному періоді. Три форми порушення водного обміну. Нормальна потреба людини у воді. Ступені синдрому дегідратації. Зміни складу крові. Поділ прооперованих пацієнтів залежно від стану функцій життєво важливих органів. **Медсестринські втручання в післяопераційному періоді.** Догляд за післяопераційними хворими. Профілактика пролежнів. Профілактики ускладнень з боку дихальної системи. Профілактика післяопераційної тромбоемболії. Профілактика ускладнень з боку шлунково-кишкового тракту. Спостереження за пацієнтом після загального наркозу. Цілі організації спостереження за пацієнтом, що переніс загальну анестезію. Прискорення виведення лікарського засобу з організму пацієнта. Очікувані результати сестринських втручань. Алгоритм сестринського догляду в першу післяопераційну добу. Післяопераційне знеболення. Критичні покази стану хворого.

Ускладнення в післяопераційному періоді. Ускладнення з боку нервової системи: подовжена сонливість, м'язева слабкість, нездатність до швидкого або повного пробудження, порушення психіки, коматозний стан, зниження тиску, нудота, знижена кислотність тканин, гостра затримка сечі, порушення сну, розвиток пізнього шоку.

Ускладнення з боку психічного стану: психічний шок та післяопераційні психози. Ускладнення з боку дихальної системи: утруднене дихання, застійні пневмонії, бронхіти, плеврити, ателектази, гостра дихальна недостатність. Ускладнення з боку серцево-судинної системи: гіпотензія, кардіальні аритмії, непритомність, колапс, шок, гостра серцево-судинна недостатність, набряк легень, клінічна смерть, гострі поверхневі тромбофлебіти, глибокі флеботромбози, тромбоемболія. Фактори ризику післяопераційних венозних тромбозів.

Ускладнення з боку терморегуляції: злаякісна гіпертермія, гіпотермія, післяанестезійне тремтіння. Ускладнення з боку сечовидільної системи: ішурія (гостра затримка сечі), неспроможність до самостійного сечовипускання, оліготанурія.

Ускладнення з боку травного тракту: нудота, блювання, гикавка, метеоризм, пронос, шлунково-кишкова кровотеча. Ускладнення з боку водно-електролітного балансу: водне сп'яніння, набряк легень, гіпонатріємія та гіпокаліємія.

Ускладнення з боку шкіри та рани: інфікування та нагноєння рани, кровотеча з рани, евентрація. Ускладнення місцевої анестезії.

Тема 5. Медсестринська турбота про рану. Геронтологічний пацієнт. Медсестринське піклування в амбулаторному періоді. Особливості геронтологічних пацієнтів в хірургії. Медсестринська турбота про рану. Медсестринські втручання, які запобігають інфікуванню ран. Умови для загоєння ран первинним натягом. Перев'язки різних видів ран. Класифікація

ран. Гнійні рани. Класифікації процесу раневого заживлення. Види раневого заживлення. Клініка раневої інфекції. Токсична ранева інфекція.

Порушення харчування в передопераційному періоді. Періоди голодування. Варіанти диспротеїнемій. Причини гіпоальбумінемій. Ступені білкової недостатності.

Фази післяопераційного періоду. Порушення водно-електролітної рівноваги. Обмін води. Обмін електролітів. Порушення білкового обміну. Обмін ліпідів.

Парентеральне харчування. Види парентерального харчування. Показання для проведення парентерального харчування. Протипоказання до парентерального харчування.

Тема 6. Засоби для парентерального харчування, вимоги до них, методика введення, його ефективність. Вимоги до засобів парентерального харчування.

Засоби для парентерального харчування. Методика проведення парентерального харчування. Ефективність парентерального харчування. Ускладнення при парентеральному харчуванні: ускладнення обумовлені катеризацією, інфекційні та метаболічні ускладнення.

Тема 7. Медсестринські маніпуляції в хірургічній клініці.

Підготовка столу перев'язувальної медсестри. Перев'язка в палаті. Стерильний матеріал і інструментарій для перев'язок. Нестерильний матеріал і інструментарій для перев'язок. Захисні заходи при перев'язках. Підготовка пацієнта до перев'язки. Зняття пов'язки.

Укуси змій. Укуси комах. Пошкодження від уколу хімічного олівця. Пошкодження легкими металами.

Бактеріальна ранева інфекція. Гнійна і гнилісна ранева інфекція. Анаеробна ранева інфекція. Укушені рани. Хронічні рани і виразки. Діабетичні виразки.

Клінічні прояви і класифікація пролежнів.

Раневий остеомієліт. Типи ускладнень інфікованої кісткової рани. Етапи розвитку раневого остеомієліту.

Бактеріально-токсична ранева інфекція: правець та ранева дифтерія. Специфічна ранева інфекція: туберкульоз, сифіліс, сибірка, сказ, актиномікоз.

Накладання бинтових пов'язок, види бинтових пов'язок. Класифікація пов'язок. Правила накладання м'яких пов'язок. Вимоги до бинтових пов'язок. Основні типи бинтових пов'язок.

Визначення групи крові та резус-належності. Проведення проб перед переливанням крові. Підготовка хворого до переливання крові. Оцінка придатності консервованої крові та її компонентів для переливання. Контрольне визначення групи крові реципієнта та донора. Проведення проб на сумісність. Проведення катетеризації вен: методика, покази, протипокази, ускладнення. Проведення реанімаційних заходів.

Розділ 3. Клінічне медсестринство в педіатрії

Тема 1. Анатомо-фізіологічні особливості доношеної новонародженої дитини та догляд за нею Перший туалет новонародженої дитини. Медсестринське обстеження: визначення маси, зросту, вимірювання окружності голови, грудної клітки. Оцінювання стану за шкалою Апгар. Відпрацювання елементів першого туалету новонародженої дитини за діючим наказом. Заповнення документації. Методика одягання немовлят. Вигодовування новонароджених. Ознайомлення

з дитячим відділенням пологового будинку. Обладнання палат. Санітарно-гігієнічний режим. Медсестринське обстеження: стан шкіри, підшкірної основи, залишку пуповини, пупкової ранки, фізіологічних станів. Годування новонароджених. Вакцинація. Дотримання охорони праці, протиепідемічного режиму, правил професійної безпеки під час проведення вакцинації. Правила виписування з пологового будинку. Проведення першого патронажу новонародженої дитини

Тема 2. Анатомо-фізіологічні особливості недоношеної новонародженої дитини та догляд за нею Ознайомлення з відділенням виходжування недоношених новонароджених. Санітарногігієнічний режим відділення. Медсестринське обстеження недоношених дітей. Оцінювання стану. Догляд за недоношеною дитиною. Зігрівання. Годування. Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки у відділенні виходжування новонароджених. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Тема 3. Вигодовування грудної дитини. Природне, змішане та штучне вигодовування. Харчування дітей, старших однорічного віку. Визначення добової кількості їжі різними методами та частоти годувань на добу. Розрахування основних харчових інгредієнтів та енергетичної цінності основних продуктів харчування для дітей різного віку, які перебувають на грудному, змішаному та штучному вигодовуванні. Складання схем різних видів вигодовування дітей віком до одного року. Проведення контрольного зважування. Техніка годування грудьми, з ложечки, чашки. Зберігання молочних сумішей. Складання схем годування. Ознайомлення з харчоблоком у дитячому стаціонарі та дотримання правил професійної безпеки, охорони праці під час роботи з електронагрівальними приладами.

Тема 4. Виконання медсестринського процесу при хворобах дітей раннього віку. Клініка, діагностика та лікування рахіту та спазмофілії. Судомний синдром при спазмофілії та фібрильних судомах внаслідок гіпертермічного синдрому. Надання невідкладної допомоги при судомах у дітей. **Проста та токсична диспепсії у дітей.** Клініка простої та токсичної диспепсії. Гіпокалійемічний синдром. Лікування токсикоексикозів. Промивання шлунку та очисні клізми при отруєннях.

Дистрофії у дітей. Гіпотрофія, паратрофія, гіпостатура у дітей грудного віку. Бета-лактозна недостатність та целиакія. Параентеральне харчування при гіпотрофії 3-го ступеня та у недоношених дітей. Годування через зонд.

Діатези у дітей. Лімфатичний, сечокислий та алергічний діатез. Гострі алергічні хвороби у дітей. Гостра алергічна кропив'янка. Набряк Квінке. Анафілактичний шок. Надання невідкладної терапії.

Гельмінтози та зараження найпростішими у дітей. Клініка, лабораторна діагностика та лікування.

Тема 5. Виявлення дійсних проблем у пацієнтів при ГРВІ, захворюваннях гортані та бронхів. Грип, парагрип, аденовірусна інфекція, риновірусна інфекція, респіраторно синтиціальна інфекція у дітей. ГРВІ ускладнені гайморитом, ангіною, отитом, аденоїдами носоглотки. Кашлюк. Паракашлюк. Гострий стенозуючий ларинготрахеїт, гострі бронхіти у дітей. Невідкладна

допомога при несправжньому стенозуючому ларингіті, обструктивному бронхіті, бронхіоліті, бронхіальній астмі, астматичному статусі.

Гострі пневмонії та плеврити у дітей. Туберкульоз легень у дітей АФО органів дихання. Етіологія, класифікація, клініка, діагностика та лікування пневмоній. І плевропневмоній. Плевральна пункція. Туберкульоз легень у дітей. Туберкулінові проби. Тубвіраж. Тубінфікування. Написання історії хвороб.

Тема 6. Медсестринський процес при захворюваннях серцево-судинної системи у дітей. АФО серцево-судинної системи дітей Вроджені вади серця. Особливості ЕКГ діагностики в дитинстві. ЕХО КГ. Гостра серцева недостатність. Невідкладна допомога. Визначення пульсу та вимірювання артеріального тиску, їх вікові нормативи.

Ревматизм (ревматична лихоманка, ревмокардит, поліартрит, ревматичні тіки) у дітей. Ревмопроби. Vegetосудинна дисфункція. Судинна недостатність. Колапс. Запаморочення. Невідкладна допомога.

Тема 7. Медсестринський процес при клінічному обстеженні хворих із захворюваннями органів травлення. АФО органів травлення. Гепатити, цирози, холецистити, ДЖВШ, панкреатити, гастрити, гастродуоденіти, виразкова хвороба шлунку та 12- палої кишки. Методи визначення гелікобактерної інфекції. УЗД черева. Фіброгастродуоденоскопія. Печінкова біохімія.

Захворювання сечовидільної системи. Гострий пієлонефрит, цистит, гломерулонефрит у дітей. Збір та дослідження сечі (проба за Нечипоренко, Зимницьким). Ниркова недостатність. Затримка сечі. Катетиризація сечового міхура. Біохімічні ниркові показники (сечовина, креатинін).

Тема 8. Виконання медсестринського процесу при захворюваннях ендокринної системи, геморагічних хвороб та дитячих інфекційних захворюваннях у дітей.

АФО ендокринної системи дітей. Цукровий діабет у дітей, особливості перебігу. Гіпоглікемічна та кетоацетонемічна коми. Вторинний недіабетичний кетоацидоз. Невідкладна терапія.

Захворювання щитовидної залози та наднирників. Ендемічний, тіреотоксичний та автоімунний зоб у дітей. Гіпотіреоз. Гостра та хронічна наднирникова недостатність. Невідкладна терапія.

Геморагічні захворювання та гострий лейкоз у дітей. Клінічні особливості перебігу гемофілії, тромбоцитопенічної пурпури, геморагічного васкуліти у дітей. Принципи лікування, профілактика. Лейкоз та лейкомоїдні реакції у дітей. Носові кровотечі у дітей. Невідкладна терапія при кровотечах.

Дитячі інфекційні захворювання. Кір. Краснуха. Скарлатина. Вітряна віспа. Епідпаротит. Дифтерія. Менінгококова інфекція. Невідкладна терапія. Календар щеплень. ВІЛ-інфекції, особливості діагностики та перебігу СНІДу у дітей. Профілактика та лікування.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ, ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ВСТУПНИКІВ

Вступне випробування буде проводитись у вигляді тестування. Завдання передбачають 25 тестів, кожне з яких оцінюється у 4,8 балів. Загальна оцінка за

фаховий іспит розраховується за формулою: $80 + 4,8x$ (Кількість правильних відповідей на тестові завдання).

Прохідний бал становить 100 балів. Вступник, який набрав менше 100 балів із вступного випробування, отримує оцінку «не склав». Максимальна сума балів за фаховий іспит становить 200 балів.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Медсестринство у внутрішній медицині: підручник / О.С. Стасишин, Н.Я. Іванів, Г.П. Ткачук та ін. - К.: ВСВ "Медицина", 2016. - 536 с.
2. Шегедин М.Б., Шуляр І.А., Подносова Л.М., Дацко Л.П., Шавала О.Т. Медсестринство у внутрішній медицині. - Київ: Медицина, 2009. - 176 с.
3. Актуальні питання клінічної медицини: навчальний посібник Біловол О.М. та ін. - Харків: ХНМУ, 2023. – 340 с.
4. Актуальні питання внутрішньої медицини (в схемах і таблицях): навчальний посібник Біловол О.М., Князькова І.І., Ярема Н.І. та ін. – Харків: ХНМУ, 2022. 340 с.
5. Архій Е.Й., Сірчак Є.С., Москаль О.М. Навчально-методичний посібник «Основи медсестринського догляду за терапевтичними хворими»- Ужгород: . – 256 с. 2010 р.
6. Дербак М.А. Основні методи обстеження хворих в клініці внутрішніх хвороб : методичні рекомендації / Дербак М.А., Сірчак Є.С., Москаль О.М. та ін. – Ужгород: Видавництво ПП «Інватор», 2018. – 57 с.
7. Сімейна медицина: реалії та перспективи: навчальний посібник. Бабінець Л.С., Боровик І.О., Боцюк Н.Є. та ін.; за ред. Л.С. Бабінець. – Тернопіль: ТНМУ, 2024. – 1024 с.
8. Основні принципи діагностики та лікування захворювань сечовидільної та ендокринної системи в клініці внутрішніх хвороб: навчальний посібник Михайловська Н.С., Лісова О.О. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2020. – 232 с.
9. Тарасюк В. С. Клінічне медсестринство в педіатрії : підручник для мед. ВНЗ І—ІІІ рівн. акред. / В. С. Тарасюк. – К.: Медицина, 2010. – 200с.
10. Невідкладні стани в педіатричній практиці: навчальний посібник Ю.В. Марушко та ін. 2-е вид. – Київ: Медицина, 2020. – 440 с.
11. Пропедевтична педіатрія: підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / В. Г. Майданник [та ін.]. - 2-ге вид., випр. та допов. - Вінниця: Нова кн., 2018. - 871 с.
12. Обстеження хірургічного хворого: навчальний посібник / П. О. Герасимчук та ін.; за ред. П. О. Герасимчука. – Тернопіль: ТНМУ, 2023. – 580 с.
13. Медсестринство в хірургії / О. Л. Ковальчук, Р. О. Сабадишин, О. В. Маркович. – Рівне: Медичний коледж, 2021.
14. Хірургія. Том 1 / С. О. Бойко та ін.; за ред. П. Г. Кондратенка, В. І. Русина. – Вінниця: Нова Книга, 2019. – 704 с.
15. Загальна хірургія / В. П. Андрущенко та ін.; за ред. Я. С. Березницького. – 2-ге вид. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 344 с.